

Zápis ze zasedání Výboru proti mučení

Datum: 8. června 2023.

Místo: Jednací sál na Strakově akademii.

Zasedání se uskutečnilo částečně online.

Přítomni: J. Černý (zástupce), J. Drápal, J. Ježek, M. Jíša, M. Kaštyl, K. Lach, J. Lučný (zástupce), M. Matiaško (**předseda**), L. Ouředníčková, J. Sosna (zástupce), M. Stříteský (zástupce), I. Svobodová.

Výbor byl po celou dobu zasedání usnášeníschopný.

Hosté: K. Šimáčková Laurenčíková (**zmocněnkyně vlády pro lidská práva**), K. Šulková (Fórum pro lidská práva), J. Zapletalová Koláčková (Justiční akademie).

Sekretariát: J. Machačka, D. Otrošinová.

Program jednání

1. Úvod

2. Informace o činnosti Pracovní skupiny k právům dětí vězněných rodičů

3. Umisťování dětí do ústavní péče, společné téma Výboru proti mučení a Výboru pro práva dítěte

4. Informace o činnosti Pracovní skupiny pro efektivní trestní justici Rady vlády pro lidská práva

5. Nedobrovolné hospitalizace a práva pacientů

6. Různé

7. Závěr

1. Úvod

M. Matiaško, nový předseda Výboru proti mučení, přivítal přítomné členy Výboru a hosty a zahájil zasedání. Výbor proti mučení se sešel v usnášeníschopném počtu. Program byl schválen v navržené podobě.

M. Matiaško představil svou vizi principů, na jejichž základě by měl Výbor nadále fungovat, konkrétně efektivní spolupráci a provázanost mezi členy, využívání odbornosti všech členů a nastavení efektivní činnosti ve smyslu udržení frekvence zasedání (čtyři ročně) a vytvoření minimálně jednoho komplexního podnětu ročně. Do konce roku by se zasedání mohla uskutečnit v říjnu a v prosinci; v prosinci by se Výbor mohl shodnout na tématu komplexního podnětu pro rok 2024.

M. Matiaško dále představil své návrhy budoucích témat pro Výbor. Konkrétně redefinice trestného činu mučení podle trestního zákoníku a návržení konkrétní legislativní změny nebo alespoň principů této změny. Dále problematika vězeňství, např. kontrola korespondence osob ve výkonu trestu a nastavení právní úpravy této otázky. Dále oblast ochranného léčení, např. aspekt absence samostatného zákona o výkonu ochranného léčení. Dále problematika sociálních služeb, konkrétně deinstitucionalizace péče.

Výbor v této souvislosti žádá zástupce Ministerstva práce a sociálních věcí o zprostředkování aktuálních informací o Akčním plánu k tématu deinstitucionalizace, a dále o průběhu procesu, o využívání zdrojů z Národního plánu obnovy a souvisejících otázkách.

Jako další téma M. Matiaško navrhl otázku detence migrujících dětí-cizinců, především fungování zařízení v Bělé-Jezové. Zde je možností propojit činnost Výboru proti mučení, Výboru pro práva dítěte a Výboru pro práva cizinců, nebo zapojit Meziresortní koordinační skupinu k nezletilým dětem bez doprovodu. Na následujícím zasedání Výboru proti mučení zazní informace od zástupců Kanceláře pro zastupování ČR před ESLP ohledně činnosti tohoto subjektu v rámci tématu.

2. Informace o činnosti Pracovní skupiny k právům dětí vězněných rodičů¹ (spojeno)

3. Umístování dětí do ústavní péče, společné téma Výboru proti mučení a Výboru pro práva dítěte

D. Šmídová Skupinu představila a vysvětlila nastavení jejího fungování. Hlavním úkolem je příprava minimálních tezí pro vytyčené oblasti.

¹ Více informací o poradním orgánu (např. tematické oblasti činnosti a jejich vysvětlení) je k dispozici zde:

https://www.vlada.cz/cz/ppov/rlp/vybory/pro-prava-ditete/prac_skup_deti/pracovni-skupina-k-detem-uveznenych-rodicu-200515/.

D. Šmídová dále informovala o *Podnětu Výboru pro práva dítěte k novele zákona o sociálně-právní ochraně dětí*.² Podnět následně přijala Rada vlády pro lidská práva.³ Informovala též o probíhající práci na zákoně o podpoře rodin.⁴ Dále informovala o dění v otázce dětského ombudsmana, kdy problematika je řešena v rámci novely zákona o veřejném ochránci práv. V neposlední řadě představila iniciativu *Dětství bez násilí* včetně možností, jak se k iniciativě připojit.⁵

Informovala též o rozhodnutí Výboru OSN pro práva dítěte ve věci umístování dětí do tzv. neutrálního prostředí.⁶

Členové Výboru mají možnost obrátit se na Výbor pro práva dítěte prostřednictvím jeho tajemnice, pokud by chtěli upozornit na nějaké zásadní téma, které by Výborem pro práva dítěte mělo být zohledněno. J. Černý jako možné téma uvedl pobyt dětí na internátních školách a podmínky a pravidla života těchto dětí v zařízeních.

4. Informace o činnosti Pracovní skupiny pro efektivní trestní justici Rady vlády pro lidská práva⁷

L. Ouředníčková informovala o Pracovní skupině a o vztahu mezi Skupinou a Pracovní skupinou pro trestní politiku Ministerstva spravedlnosti.

Skupina vedle dlouhodobých strategických materiálů připravila i návrhy legislativních a nelegislativních opatření v konkrétních oblastech – oblasti práce s pachatelem a oblasti práce s oběťmi a naplňování jejich práv. Návrhy jsou diskutovány s odbornou veřejností a komunikovány Ministerstvu spravedlnosti.⁸

Skupina bude doplněna o dva zástupce z Výboru proti mučení – M. Matiaška a J. Černého.

² Znění podnětu včetně jeho odůvodnění je k dispozici zde: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rlp/vybory/pro-prava-ditete/ze-zasedani-vyboru/zasedani-vyboru-dne-26--dubna-2023-205012/>.

³ Informace o tomto zasedání Rady jsou k dispozici zde: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rlp/cinnost-rady/zasedani-rady/jednani-rady-dne-27--dubna-2023-205126/>.

⁴ Další informace jsou k dispozici zde: https://www.zespu.cz/?page_id=1265.

⁵ Více informací je k dispozici zde: <https://www.detstvibeznasili.cz/>; memorandum je k dispozici zde: <https://www.detstvibeznasili.cz/memorandum>.

⁶ Další informace o případu B. J. a P. J. proti České republice jsou k dispozici zde: <https://www.justice.cz/web/msp?clanek=vybor-osn-pro-prava-ditete-ceska-republika-porusila-prava-deti-v-rizeni-o-umisteni-do-ustavniho-zarize-2>.

Český překlad rozhodnutí lze vyhledat zde: <https://justice.cz/web/msp/preklady-vybranych-nazoru-vyboru>.

Další informace k tomuto případu jsou obsaženy v zápise ze zasedání Výboru pro práva dítěte, kde rozhodnutí figurovalo mezi tématy zasedání: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rlp/vybory/pro-prava-ditete/ze-zasedani-vyboru/zasedani-vyboru-dne-21--cervna-2023-206689/>.

⁷ Informace o Skupině včetně členské základy a dosavadních výstupů jsou k dispozici zde:

<https://www.vlada.cz/cz/ppov/rlp/vybory/pro-trestni-politiku/pracovni-skupinu-k-trestni-politice-a-koordinaci-opatreni-ke-snizovani-recidivy-v-cr-187531/>.

⁸ Návrhy k problematice pachatele byly představeny např. zde: <https://advokatnidenik.cz/2023/04/24/pravni-experti-pripravili-pet-navrhu-pro-snizeni-poctu-veznu-v-cesku/>.

5. Nedobrovolné hospitalizace a práva pacientů

M. Matiaško úvodem ocenil dosavadní práci, především iniciativu K. Lacha spočívající ve vytvoření prvního návrhu podnětu, a zpětnou vazbu od některých resortů. Dále připomněl dosavadní průběh prací.

Výbor proti mučení věnoval většinu času úpravám předloženého znění podnětu. Došlo k finalizaci jednotlivých úkolů a k doplnění termínů těchto úkolů.

Podnět Výboru proti mučení a jinému nelidskému, krutému, ponižujícímu zacházení a trestání Rady vlády pro lidská práva ze dne 8. června 2023 k zajištění ochrany práv a zájmů pacientů hospitalizovaných bez jejich souhlasu v psychiatrických nemocnicích byl následně na zasedání přijat.⁹ Podnět bude představen na následujícím zasedání Rady vlády pro lidská práva.

6. Různé

J. Černý zmínil dění okolo kroměřížské psychiatrické nemocnice¹⁰ a nabídl členům spolupráci v případě, že by se tomuto případu chtěli blíže věnovat. Na následujícím zasedání bude zástupkyně Ministerstva zdravotnictví poskytnuta aktuální informace o dění v této otázce.

J. Lučný informoval o pokračujícím záměru vybavovat příslušníky dozorčí služby a pracovníky odborného zacházení ve vězeňství osobními kamerami s cílem ochránit vězeňský personál i osoby omezené na svobodě před špatným zacházením, vzhledem k aktuálním dostupným financím je každá organizační jednotka vybavena jedním až pěti kusy.

M. Strítěský upozornil na přetrvávající praxi psychiatrických nemocnic zakazující návštěvy dětí mladších 15 let, aniž by byl v individuálních případech k tomuto důvod (argumentem bývá čistě fakt, že jde o psychiatrickou nemocnici). Nemocnice by měla být připravena na to, že bude hospitalizováno dítě nízkého věku, a mít připraven pokoj, který by umožnil návštěvu rodiče bez narušení chodu nemocnice/oddělení. Dle praxe Kanceláře veřejného ochránce práv převládá praxe neumožnění návštěv.

7. Závěr

Následující zasedání Výboru se uskuteční 4. října od 14:00 hodin.

⁹ Podnět je k dispozici zde: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rlp/vybory/proti-muceni-a-nelidskemu-zachazeni/ze-zasedani-vyboru/zasedani-vyboru-dne-8--cervna-2023-206310/>.

¹⁰ Více informací je k dispozici zde: <https://mladilekari.cz/2023/06/06/otevreny-dopis-zamestnancu-psychiatricke-nemocnice-v-kromerizi/>.